

R.D. Jacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

16. In Festo S. Thom. Aquin. quadripartita. Qui ad Iustitiam erudiunt
multos floreunt quasi stella &c. Dan. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

Cum verò de omnibus electis verum sit, quòd velut stella fulgeant, postmodum coelis figenda, ut ab omnibus eorum fulgor agnoscat, id tamen maximè competit his qui alios doctrina celestis cognitioneque & amore Dei imbuerent fatigat. Et de his specialiter scriptum est: *Qui ad iustitiam erudiant multos, fulgebunt quasi stella in perpetuas aeternitates.* Nam & hi majori lumine & gloria animæ promicabant aureolaeque speciali decorabuntur, quæ eo animæ quam corporis decor erit & gloria, cum singulari claritate, quasi corona fulgidissima infat stelle.

Iater hos meritò connumeramus S. Thomam Aquinatem, quem nonnulli hoc intrinsecus elogio: *Santissimus Doctorum, doctissimus Sanctorum.* Propterea post mortem apparuit ipse indutus cappa religiosa, undique fulgentibus stellis cooperta, cum Sole in pectore radiante, cum quo adhuc modo solet depingi. Atque in ejus morte viro cuidam religioso visa est stella incumbens monasterio, quæ eo animam exhalante, in cœlum ascendebat, unde ille licet abiens, eius non solum obitum, sed & gloriam agnovit. Explicandum ergo nobis est quomodo stella fuerit lucens in firmamento Ecclesiæ, dum ad hanc adhuc vitam degeret, quibusque effluerit radijs.

Dan. 12.
Docti sunt specialiter stella.

Fernand. Castig. in hist. Ord. p. 1. 13. c. 33.

Quomodo S. Thom. stella Ecclesiæ, & quomodo primus eius radius.

Psalm. 72. 1. Cor. 7.

Prov. 30.

Dicamus igitur, primum ejus radii fuisse resolutionem illam constantissimam, & ferventissimam, qua se religioso statui in adolescentia dicavit. Anno enim ætatis suæ decimo quarto, cum luce rationis divino intermicante radio, rerum humanarum faciem & vanitatem sagaci perlustrans indagine, ad altiora mentè cepit erigere. Ac licet è nobilissimâ Aquinatum & Neapolitanorum ortum duceret famibâ, ideoque ad honores & dignitates sæculi facile viam sibi sternere posset, jam opibus & fortunæ donis circumfluus: agnovit tamen, quàm forent hæc omnia caduca, instabilia, inania, ut vapor ad modicum parens, ut fumus evanescens, ut umbra & somnium disparens: *Velut somnium surgentium imaginem ipsorum ad nihilum reduces,* ait Rex & Prophetâ: *Præterit figura hujus mundi,* ait Apostolica Tuba: Statuens quoque se ante se, consideravit ætatem teneram non posse diu illibatam consistere, utpote ad vitium flexile & velut ceream, quia lubrica est inter illecebras, & facile dilabatur in peccatû, vel via ambitionis, vel via terreni affectus, vel via concupiscentiæ carnis; propterea dixerit Sapiens, tria sibi maximè esse cognitu difficilia: *nam aquila in cælo, viam colubri super terram, viam navis in medio mari,* sed quartum se maximè ignorare. *Nam viri in adolescentia.* Hæc igitur prævidens, & sibi tempestivè providens, certior ac sublimioris vitæ & in viâ desiderio inardescit, & è iuctantis sæculi solo solvere meditatur in religiose quietis securum portum, ita distante Spiritus flamine, & jam ductatè pij amoris flumine. Protinus ergo omnes sæculi funes & vincula quibus detineri poterat, non tam solvens, quam dirumpens) nescit enim tarda

molimina Spiritus S. gratia in S. Dominici religione sanctissimè sacræ militiæ tirocinium inchoat, tenellamque ætatem ibi Deo consecrat, tamquam perpolitam tabulam, in qua quicquid libuerit divinus depingeret penicillus, quem nulli adhuc sæculi colores impedirent.

Hic velim se intueantur, & ad cor ingrediantur, quæ divina quandoque voce ad fores pulsante, nescientes quæ oportet fieri citò, non aliud respondent nisi verba lenta & somnolenta: *Modo esse modo; sine paululum. Et modo non habet modum, sine paululum, ade in longum,* ut de se dicebat S. August. Vocante oriente, attendunt ad Occidentem: vocante magni consilij Angelo, nescio quæ adhuc consilia præstolantur. Interim mora ista mater est tepiditatis, vitæ suffocatrix; est quasi ventus ululans, divinæ pietatis fluentia exsiccat. Verumtamen paululum te alloqui lubet, delicate Adolescentens. Quid agis? quid moliris? quòd præceps mis? Quomodo innotam imbellemque cervicem audes asperiori hoc jugo premere, si non & perimere? Attende, an non etiam crudelitatis alicujus argui possis: illa enim quæ te peperit, peit, si te perdit. Memorare te oportet, antequam ulterius gressu præcipite progrediaris, Aquinatis profapæ nobilitatem, amplitudinem, splendorem; forsitan in te domus inclinata recumbet. Et verò nescis, heu nescis, quàm gravis adhuc adversus carnem & sanguinem tibi incumbat lucta, cui forsitan succumbes dedecorose.

His similia Caro & Mundus, Mundique & carnis satellitium, Dei vocationi oblitens, Adolescentis sancti auribus poterat insusurrare, & tenero cordi instillare. Sed frustra, quia cor præoccuparat. Dilecti vox & aura lenis, insolitudinem invitantis & inescantis, Aures opplevet Imperatoris cœli classicum, ad crucis vexillum evocantis, quod omnes poterat compedes dissolvere in fortitudine; facilius quàm nervicos funes Sampsonis à Dalila colligatos.

Oritur ergo nova stella in Dominici religione, sed quasi stella matutina in medio nebula. Quantæ enim suscitæ sunt nebulæ & tenebræ tempestates & procellæ à Mundo, Carne, Dæmone, ut Stella ista obrueretur, & in radiorum suorum exordijs, quasi in suo crepusculo extingueretur? Quot impetitus est ipse procelis, ut à proposito deterreretur? Dicitur Draco tertiam partem stellatû & cœlo detraxisse in abyssum, quia partem Angelorum Lucifer, vel potius Lucifuga, pessima sua perfusione à divino seduxit obsequio. Sed & ipse quotidie stellæ de cœlo trahit, dum homines cœlesti conversatione fulgidos ad terrenas faces vitio lamq, vitam deducit. Et id quidem cauda sua venenata perficit, dum malignis eos suggestionibus involvit. Certè hanc Stellam Orientem, caudæ suæ virulentia è religione, quasi è cœli regione, deturbare conatus est omni arte & molimine. Audi particulari.

Ecc. 59.

Apo. 12.

Anti-

Antiquus ipse infidiator qui instar languinolenti Herodis Christum in pectore nostro nascentem jugiter persequitur divinum hunc foetum in animo adolecentis progatum periclitens, totam mox turbare incepit Hiero olymam, totam familiam ad ejus animum expugnandum concitare. Et quia per feminam ei ab inno successit victoria, matrem in acie prima constituit armisq; foemineis, lachrymis scilicet accinctam, & umbra pietatis de foliis antiquae parentalis aboris, contectam, Neapolim mittit, ubi agebat adolefcens noster in castris S. Domitici. Haec igitur reliquiarum Evae, cum gemitu requirit, quem cum gemitu peperit.

At ipse sciens in simili conflictu victoriam fuga parati, Romam petit relicta Neapoli. Prosequitur illa fugentem Romam usq; ar ipse in Galliam recedit Verum in itinere interceptus à fratibus, male multatus ad matrem in castrum quoddam reducit. Quae non ibi argumentorū congeries? Quae non à matre lachrymae, à fororibus blanditiae, à fratribus minae, ab omnibus preces, ut eum à proposito deducant? Poterat dicere illud Psaltes: *Circumdederunt me sicut apes, & exarserunt sicut ignis in spinis.* Vei que sicut apes, verborum favum, & mel proponentes, sed occultum in cauda gestantes aculeos, ungentes & simul pungentes. *Mollis enim erant sermone eorum super oleum, & sicut jacula erant.* Verum frustra à jacitur rete ante oculos pennatorum, frustra telum dirigitur in squamas loricearum. Adolefcens animus inter haec nihil turbat, caelesti quodam clypeo obfirmatus. *Stat instar aspidis surda adversus blandas has incantationes, quas sapientes hujus saeculi sibilabant & concinnabant.* Stat tamquam Stella inter nebulas, has radio pietatis & constantiae facile dissipaturus. Videor eum audire, matrem hinc verbis alloquentem: *desino mater, Desine, meque tuis incendere teque querelis.*

Fata vocant.

Virg. 4. Aeneid.

Cur frustra ponis in caelum si tuum? Cur ad laetum saeculi, cui nuntium remis, rursus me reducere conaris? *Lacry pedes meos, & quomodo iterum inquinabo illos?* De Gomorres egressus sum incendio, retro adspicere haud licet: *Stat flammae salis, exemplum mihi & condimentum.* Ad anteriora extendens me ipsum, *qua retro sunt oblitiscor,* ad bravium contendendo super nae vocationis. *Ordinavit in me Deus charitatem, & accendit, aqua multa non poterunt extinguere, nec flumina obruere eam.* Sic loquitur, qui firma in Deo radice initiatus, omnia adversantia & incurantia contemnebat.

Cant. 5.

Philipp. 3.

Cant. 2.

Nos vero in propositis bonis quam cito vacillamus, quam vari & instabiles sumus! Quasi Luna decrefcens, de bono in malum, de malo in pejus facile imus: semper incipientes, semperque insipientes, vitam in bonis propositis consumimus. Quasi rota caesi, ut loquitur Sapiens, modo sursum, modo deorsum, modo ad caelum, modo ad peccati lutum vertimur. Nondum mox nos pœnitent eorum quae commisit, & nihilominus ea rursus agimus, fa-

eui & inconstantes sumus, illudque de nobis verum est: *Pracordia factus, quasi rota caesi.*

Dicamus secundo, alterum inter praecipuos nostrae Stellae radios fuisse ardentem erga Iesum Christum devotionem, & maxime erga Eucharisticum Sacramentum, in quo *deliciae ejus esse cum filio hominum.* Ibi igitur & deliciae erant Iacobi Doctoris, cum Filio Dei, & filio hominis. In illius mysterii mysterium contemplatione tanto suavitate affectu ferebatur, ut nonnunquam animi deliquium, extasesque & raptus pateret, ignarus eorum quae circa se gererentur cogitans, tamquam *divina patrem, ut loquitur de similitudo S. Dionysius Areopagita.* Frequentissime autem post contemplationem hujus mysterii totus reperiebatur lachrymis perfusus, ita ut posset dicere: *Concaluit cor meum intra me, & in meditatione mea ex ar descendit ignis.* Quis vero ignis? Ignis scilicet divini amoris, exardescens per sacram Rubi hujus incombustum considerationem, cor ejus quasi ceram liquefaciebat, ut in lachrymas suaviter solveretur. Ibi ergo effundebat cor suum coram Domino. Ibi cor cordi conjungens, deficiebat à se, & in Deum transfundebatur, inclamans cum Psalmita: *Defuit caro mea & cor meum, Deus cordis mei, & pars mea Deus in aeternum.* Ibi bibebat de vitali costa, & attrahebat liquorem pretiosum divini amoris. Ibi mellificans, quasi apis argumentosa & mystica, in vulneribus Leonis de tribu Juda in Calvariae monte in partes diceret, contemplabatur illud problema: *De comedente exivit cibus, & de forti egressa est dulcedo.* De morte omnia devorante nostrae consolationis cibus egressus est, & de eadem morte, quae fortis est & amara, originem duxit dulcedo mellis & amoris. Haec utique omnia patent in hoc Sacramento, quod Christus instituit, dum ad mortem properaret, & mortis ac amoris ejus perenne est, monumentum mira suavitate afficiens animas pie illud contemplantes.

Quia vero hoc Sacramentum, frequentissima meditatione ruminatum & mastiçatum, factum erat ejus in corde velut mel dulce, propterea adeo solide, adeo melliflue, adeo divine de eo officium conscripsit, quod in finem usque saeculi decantabitur in laudem. *Iuris Sacrificii, & Sacramenti.* Certè singula illius verba divinitus dictata videntur, & concinnata. Expendat peritus lector singula Responsoria in hoc officio ordinata, & videbit quam perite, quamque pie consonare faciat antiquae & novae legis de hoc mysterio testimonia. Si enim Responsoria inchoet ex verbis veteris Testamenti, mox versus correspondet penè de verbo ad verbum, ex Testamento novo. Aut è contra si Responsoria initia ex verbis novi foederis contextatur, mox versus ex veteris paginae oculis correspondens, idem resonat. Sic coordinat antiquum & novum Testamentum, tamquam duo Cherubim verso vultu respicientia & adorantia hoc nostrum Propitiatorium, & ad

Psalm. 117. Pars II. De radio devotionis, maxime erga ven. Sacramentum. Prov. 3.

Psalm. 136.

Psalm. 74.

Judic. 14.

Officium de ven. Sacramento auctor. & Thomae.

& ad illud adorandum nos omnes concordia suo concentu inuitantia.

Aff. S. Thom. erga Ven. Sacram.

Adde, ita S. Thomam affectu pietatis erga Sacramentum & Sacrificium hoc divinum exarsisse, ut nunquam omiserit, ab eo tempore quo sacerdotio fuit initiatus, illud Deo offerre, nisi in valetudo corporis ei impedimento fuerit. Quin immo cum sacrificium obtulisset, solitus erat alterius celebrantis sacrificio adhuc assistere, & frequentissime maxima cum humilitate propria operâ ministrare. Ita deliciabat animus eius adorans Dominum Deum suum in hoc mysterio; magnam reputans sibi gratiam si cooperari posset: quamlibet humili ministerio.

Sciebat ibi delitescere fontem gratiæ, fontemque luminis, fontem vitæ & puritatis, à quo iam ab adolescentia depromperat non solum radium devotionis, sed etiam radium & lucem innocentiam, castitatis. Fatus est enim F. Reginaldo, indiviso suo consodali & comiti, se semper in anima sua persensisse & fovisse quasi innocentiam & incorruptionem pueri quinquennis. Hanc merito referebat in auctoritatem puritatis IESUM, quem mirè colebat in hoc mysterio; referebat & in conversationem quandam interiore cum Angelis, puris illis spiritibus, castimonibus Tutoribus, sibi à Deo indultam.

S. Thom. per meretricem veniam.

Pernotum est, quomodo fratres infidias ei struxerint, ut ad sæculi voluptatem revocarent, & à religioso status sancta vocatione abducerent. Subornarant enim meretriculam, specie venustam, vultu blandulam, verbis proacem, que carnalis voluptatis sensu ejus constantiam labefaceret. Hæc fuit subtilis impietas, impia subtilitas, de spiritu illius impostoris veniens, qui per feminam non solum primum supplantavit hominem, & Paradiso eiecit, sed etiam animarum miriades in præcipitum per hunc laqueum ducit. Et quomodo hæc illecebris ætas lubrica non irretiatur? Verum ecce pluraquam Salomonibus: en Sampson fortior, Davide sanctior, Salomone sapientior; quos omnes mulieris species dementavit. Radius devotionis & castitatis mox has dispulit tenebras, & effusas nebulas ad obscurandam hanc stellam suo in Oriente. Etenim arrepto ex igne titione, hanc thesauri pretiosissimi depraedatricem illicò insequitur, & fugat luncstum hunc inferni titionem. Hoc attendite, ò insipientes & infelices juvenes, qui ad primum occurrentis tentationis impulsu, nihil oblectantes, victas datis manibus ad primum lenocinantis voluptatis sensum, confestim captivum traditis consensum. O prophani plusquam Esau, qui propter falsæ falsæque voluptatis morulam divinæ jus primogenituræ commutatis, propter sedæ delectationis morulam, æternitatis aleam jactatis! O dementes negotiatores, animulam, quam suo sanguine pretiosorem Sapiencia ipsa judicavit, tanto vendantes pretio & forsitan in æternum

Emittit. ne fugat.

Quis scit enim, si non protinus eervicivestræ ultro divinus incumbit mucro? *Sulte hac nos te repetens* *Lus. 22.* *animam tuam à te.* Hoc saltem scimus, quod intus rodentem conscientiam, quasi ultricem Deam, effugere poteris nunquam: *Hæbet hoc voluptas omnis, simul agit fruens: aptumque par volantium ubi grata mella fuerit, fugit, & nimis tenaci ferri iâ corda mersu.* Intelligite, intelligite hæc qui obiviscimini Deum, nequando rapiat, & non sit qui eripiat.

Boitius.

Sed ecce, ad versus tentationis occursum remedium omnibus exhibet sanctus adolescens, Statim fugat meretriculam, crucem pingit in pariete, & coram ea advolutus, mentem tumultuantium cogitationum fluctibus æstantem in crucifixi vultibus locat, nidificans velut sacra columba in foraminibus petræ, in caverna maceria; quia ibi statio fida, quies secura.

Tentatio- nis carna- lis reme- dium.

Fugiam crucem tenebra, Tali dicata signo, Mens fluctuare nescit.

Prudens- sium.

Deinde visi sunt Angeli duo leniter obdormiscentis renes perpetuo quodam castitatis cingulo succingentes; adeo ut exinde nullum recalcitrans carnis pruritus expertus fuerit. Donatus itaque divino utriusque castimonie dono, illam fovit & adauxit continuo carnis virginæ & sanguinis casti Agni devotissima & frequentissima sumptione. Propterea tanquam celestis stella utroque hoc radio mirè effulsi tota vita, castitatis sciencæ & devotionis.

Pars III.

De radio sapientia que Ecclesiam illustravit.

Dicamus tertio, radium hujus stellæ fulgentissimum inter ceteros esse sapientiam illam eminentissimam, quæ toto coruscet orbe. Nec multis de ea differere opus videtur, cum ab Oriente in Occidentem usque lucem sparserit, Ecclesiamque militantem hæcenus mirè illustravit, dissipans ignorantie nubila, errorum tenebras, hæresedn fumum, è puteo abyssi erumpentem, ut obscuraret Solem & Lunam, Christum & Ecclesiam. Certè ejus illustris sapientia non solum est in Ecclesia lumen, sed etiam est pro Ecclesia fulmen, fulgore & sonitu suo illius hostes percillens & terrens. Errorum caligo longiusque seles nostro diffudisset ævo, nisi ejus doctrina fulgore suo obviam iret. Quod ipsum fatentur lucifuge hæretici: inter quos Bucerus Hæresiarcha audet pronunciare: *Tolle Thomam, & distipabo Ecclesiam.* Propterea in Concilio illo inclisto Tridentino, ubi tanquam in Tribunali sacro errores & hæreses condemnantur ac dissipantur, dogmate pene omnia & decreta verbis S. Thomæ concepta pronunciantur, ut periti in ejus sacris scriptis advertere facile possunt. Addere & hoc possumus, ita ejus scripta brevitate & simul fecunditate excellere, ut quicquid in antiquis SS. Patrum scriptis reperitur ampliori explicatum sermone, in ipsius doctrina strictum, sed solidè inveniatur exprellum.

Apo. 9.

Non immeritò igitur eum quispiam compara-

verit.

Thom. 14.

*S. Th. inier
Doctores
aquila
Ezech. 17.*

venit Prophetica illi Aquila, quæ tulisse dicitur medullam de cedris Libani, & attulisse eam in terram Chanaan, hoc est, in terram negotiatorum. Sic enim ait Textus: *Aquila grandis, magnarum alarum, longo membrorum ductu, plena plumis, & varietate, venit ad Libanum, & tulit medullam cedri. Summitatem frondium ejus arulsit, & transportavit eam in terram Chanaan, in urbe negotiatorum posuit illam.* An non Aquila Thomas in sublime volans? An non ejus doctrina varietate plena? An non plumis & ornatu sententiarum præfulgida? An non tulit medullam de cedris Libani, de sanctis Prophetis, Evangelistis, Apostolis, SS. Patribus, & Agiographis, qui tamquam Cedri in Ecclesia eminent? An non eam postteris Theologis proposuit ut feliciter negociarenter, negociatione illa, quam commendat Dominus, *Negotiamini dum venio?*

Luc. 19.

Quisquis ejus doctrinam penitus exploravit, inveniet Aquila volatam & quidem sublimem, & in arduis inveniet medullam, inveniet variegatum decorem, inveniet negociationis sacra materiam faciendam. Inveniet quoque in hac Aquila membrorum ductum, quia per articulos opus omne suum mirabili ordine & substantia divisit, & corpus efficit grande, suis membris ita præclarum, ut dixerit Gregorius X. cum de miraculis ejus inquiretur ad beatificationem & asserptionem in canonem Sanctorum: *Quid queritis miracula? Quot articulos scripsit, tot miracula fecit.* Addit Innocentius VI. *Hujus Doctoris sapientia præ cæteris, excepta canonica, habet proprietatem verborum, modum dicendorum, veritatem sententiarum; ita ut qui eam tenuit, nunquam inveniat à veritatis rante aberrasse.* Quod esse potest testimonium luculentius? Tale fuit summorum Pontificum de eo iudicium, apud quos suprema censendi residet potestas, inter quos etiam Clemens VIII. cum vocat *Angelicam divina voluntatis interpretem*; unde & passim ab omnibus audit, *Angelicus Doctor.*

Testimonium summorum Pontificum de doctrina S. Tho.

Si potuit Alexander Magnus Achilles intuens sepulchrum felicem eum pronuntiare, quod Homerum laudum staturum præconem nactus foret: quomodo non felicem celebimus Thomam, qui tot tantosque fortitus est virtutis & sapientie suæ laudatores? Sed longè te felicissem pronuntiaabo, o vir sancte, quod Deum ipsum nactus sis laudatorem & encomiastem. Vulgatum satis est, quod Neapoli gestum fuit, & hic tamen repetendum. Effundebat cor suum coram imagine Iesu Christi Crucifixi, & de cruce divine vocis hoc accepit oraculum: *Bone scripsisti de me Thomas, quæ ergo mercedem accipis? Cui ille: Non aliam, Domine, nisi te ipsum.* Quid aliud respondere potuisset, qui jam à puero omnem humanæ felicitatis sortem, tamquam perissem, repudiarat, & arbitratu erat ut stercora, ut Christum lucrificeret? Non aliud unquam optavit, quam nudus nudæ inhaerere cruci, ut audi hæres foret Crucifixi.

Testimonium Christi Dom.

Viteriùs in eo effulsit radius humilitatis, quando ei supremi Ecclesie honores per summos Pontifices fere delati. Nam infula & Tiara per Urbanum IV. & Clementem IV. ei obiate sunt, & Pallium Archiepiscopale Neapolitanum. Sed humili animo Episcopatus & Archiepiscopatus recusavit, adamans & præferens simplicitatem religiosam omnibus his dignitatibus. Contemptus enim sæculi, jam à primordio ætatis, ejus menti infederat, quem humilitas convolvebat; ac propterea omnem ambitionis occasionem fugitabat. Poterat illud Job dicere: *In nidulo meo moriar, quasi palma multiplicabo dies meos.* Quare quasi palma? Quasi palma diminutione eorum quæ deorsum sunt filiorum procreta extollitur, & paulatim inerecit versus caelum, dulcibus secunda fructibus. Sic & in statu humili religionis, quasi in nidulo, mori proptabat mundo, ut Deo viveret; & abjecta omni filiorum sæculi vanitate, voluit in caelum affectum omnem erigere, semper crescendo & ascendendo de virtute in virtute, sicque humilitatis virtute, quasi radice succum omnibus actionibus exhibente, cœlestem fructum copiosè profere in sua primordiali vocatione. Noverat periculum dignitatibus adnexum, ubi vanitatis ventus multos dejecit, & vertiginem inducit propter loci sublimitatem. Dicebat idem, quod Loth: *Non possum in monte salvari, ne forte apprehendat me malum, & moriar: est hic circuitus parvus, salvabo.*

De camo quare, inftar radij in ipso effulsisse miram humilitatem. Cum verò illa in ipso claruerit omni tempore vitæ, ita ut religioso silentio eam colens, *Muti bovis dicitur lubens patretur à condiscipulis: maximè tamen patuit, quando ad doctrinæ lauream, Doctorisq; gradum, promotus fuit.* Nunquam enim hunc gradum adipisci voluit, nisi urgente obedientia superiorum suorum, Quapropter cum cogitandus hac de re ageret, instante jam tempore, quo gradus Doctoralis suscipiendus erat, ut loco propositionis & thematici assumeret illud: *Rigans montes de superioribus suis, cœlestis monitus fuit.* De qua re sanctissime, solidissime, doctissime discessit, declarans quomodo Theologi Doctores sunt in Ecclesia velut montes & colles, sed cœlestis irrigati, ut in alios doctrinam transfundant, maximè si à Superioribus suis ad hunc gradum promoveantur ex obedientia: si ipsi non se illic ingerant, & ascendant ex proprio motu, vel animi præsumptione & cenodoxia.

Et verè mons ipse fuit irriguus, postquam Superiorum impulsu, & divina vocatione, ad hunc gradum ascendit mox ab ætate viginti quinque annorum; unde & de ejus rore irrigata est Ecclesia, & modò ad huc copiosissime irrigatur. Ros autem ejus, *Ros lucis*, Ros vitæ, quo terrena corda illustrantur, & vivificantur; ita ut illi possimus dicere, quod lequitur apud Psalmistam in eodem versu: *De fructu operum tuorum, o Thomas, instabitur terra.*

Viteriùs in eo effulsit radius humilitatis, quando ei supremi Ecclesie honores per summos Pontifices fere delati. Nam infula & Tiara per Urbanum IV. & Clementem IV. ei obiate sunt, & Pallium Archiepiscopale Neapolitanum. Sed humili animo Episcopatus & Archiepiscopatus recusavit, adamans & præferens simplicitatem religiosam omnibus his dignitatibus. Contemptus enim sæculi, jam à primordio ætatis, ejus menti infederat, quem humilitas convolvebat; ac propterea omnem ambitionis occasionem fugitabat.

Poterat illud Job dicere: *In nidulo meo moriar, quasi palma multiplicabo dies meos.* Quare quasi palma? Quasi palma diminutione eorum quæ deorsum sunt filiorum procreta extollitur, & paulatim inerecit versus caelum, dulcibus secunda fructibus. Sic & in statu humili religionis, quasi in nidulo, mori proptabat mundo, ut Deo viveret; & abjecta omni filiorum sæculi vanitate, voluit in caelum affectum omnem erigere, semper crescendo & ascendendo de virtute in virtute, sicque humilitatis virtute, quasi radice succum omnibus actionibus exhibente, cœlestem fructum copiosè profere in sua primordiali vocatione.

Noverat periculum dignitatibus adnexum, ubi vanitatis ventus multos dejecit, & vertiginem inducit propter loci sublimitatem. Dicebat idem, quod Loth: *Non possum in monte salvari, ne forte apprehendat me malum, & moriar: est hic circuitus parvus, salvabo.*

*PAR. IV.
De radio
humilitatis
quo pla-
cuit. Hæ-
c in assump-
tione Doctri-
natu.*

Psalm. 109.

1 Jai. 26.

*Humilitas
in oblatio-
ne honorum*

Job. 29.

Gen. 19.

fulvior in ea. Hæc civitas refugii, status est humilis Religionis, in qua multi salutem consequuntur, qui in locis sublimibus periculo fuissent obnoxii. Attendebat manum illam juxta Candelabrum scribentem, & stateram ac pondera præferentem, quibus expenduntur hi, qui ad sublimia aspirant. Hi enim in pondere Sanctuarii expenduntur, & si quis eorum invenitur minus habens, tamquam reprobus egerit. Precibus vero illud periculum redimebat; solusque erat specialis orationem fundere Deo, ne permitteret se ad honores illos excellos evehi, ut huic obviaret discrimini.

Concludamus, & his paucis contenti radiis, inter innumeros, qui Stellam nostram exornant, attendamus ejus Occidentem. Voluit etenim Dominus hanc lucem Ecclesiæ tandem non tam eripere, quam sublimius collocare, ut ampliori gloria coruscans, suo etiam nos fulgore patrociniis latificaret. Quapropter, licet mors sit quidam Occidens lucis & vite nostræ, Sanctis tamen censetur potius Oriens quidam, quia per eam renascuntur novo Oriente, ut fulgunt tanquam stellæ tota æremitate. Quod maxime contingit his qui docti fuerint, & ad justitiam multos erudierint, quibus specialiter promittitur fulgor in perpetua æremitate. Sed ad hanc lucem non valent peringere, nisi petranseundo prius per mortis caliginem. Audi igitur, quomodo Vir Sanctus per eam transierit, sine lucis suæ detrimento, sed potius magno cum augmento. Vocatus erat ad Concilium generale Lugdunense, Pontificiâ indictum auctoritate, vocatus equidem ob doctrinæ eminentiam, ut errorum tenebras tunc variè sese dispergentes luce sua discuteret. Itineri igitur ex obedientia se accinxit, & per Monasterium Fosse novæ, Ordinis S. Bernardi, invitatus ab Abbate & Fratribus, pertransiit. Mox verò illic ingrederens, agnovit divinam erga se dispositionem, & clarè prævidit suam mortem. Hinc consolati suo F. Reginaldo coram multis magno pietatis impulsu dixit: *Hæc requies mea in saculum sæculi.* In morbum igitur ibidem incidit, nec tamen à sacra lectione & doctrina abstinuit, ad extremam penè usque ipsiritum.

Etenim rogatus ut Cantica Canticorum Religiosis ibidem exponeret, supplendo quæ S. Bernardus morte præventus non absolverat, primum quidem se humiliter excusavit hisce verbis: *Dato mihi spiritum & zelum Bernardi, sic potero ejus supplere canticum & stylum.* Tandem tamen eorum petitioni acquiescens, cepit explicare Canticum illud Canticorum brevi & facili methodo, quamdiu vita permanit. Tum extremitate ægritudinis illud explicavit: *Veni dilecte mi, veni egrediamur in agrum.* Coactusque est ibidem sistere. In extremo autem spiritu memor illorum verborum, toto cordis & vocis annuilla repetebat: *Veni, dilecte mi, veni egrediamur in agrum.* Tandem cum illis spiritum exhalavit, transiens in agrum floridum beate æternitate, æternæ beatitudinis, ut illuc loqueretur Agnum deducentem ad vicia fontes aquarum. O mors tuavis & jucunda, quando anima innoxia super dilectum, deliciis affluens, de deserto hujus sæculi in Ecclesiæ triumphantis Paradisum conscendit, Deum perenni jubilo laudatorem! O mors omnibus exoptanda votis, quæ morienti scilicet gloria janua vite, portus quietis, laborum existit finis. Talis fuit mors sancti hujus Doctoris.

Interim dicere poterat Reginaldus, indivisus Comes, quod olim Eliæ Eliseus: *Pater mi, Pater mi, currus Israel, & auriga ejus.* O si pallium innocentie, o si spiritum duplicem sapientiæ relinqueres aliquid heredi, qui per Jordanis fluctus sicco non valeat vestigio in Hierusalem ad pacis æternam perducere visionem!

Conclutur tot radiis in caelum sublimasti, ut perfectius luceret, & quidem in perpetua æremitate, quique Ecclesiæ de die in diem ejus mira eruditione clarificas, & sancta operatione fecundas: da nobis, & quæ docuit, intellectu conspiciere, & quæ egit, imitatione complere; ut per lucem & viam, quam nobis in caligine præmonstrat, ad te, qui vera es lux, & fons lucis indeficiens, securè & feliciter peringere valeamus, tua benignitate, ac ejus patrociniis, digni effecti sortis Sanctorum in laudibus.

IN FESTO S. IOSEPHI

Lect. 17.

Filius accrescens Ioseph, filius accrescens, & decorus aspectu. Gen. 49.

Lim nomina dabantur in Circumcisione, sicut nunc in Baptismo; quia pueri per Circumcisionem à peccato originali expiabantur, sicut & De Ioseph modo per aquam baptismalem, & adscribentur crescente numero eorum, qui censentur de populo Dei: ad hoc enim serviebat signaculum Circumcisionis, ut distinguerentur filii Abraham, filique Dei ab infidelibus. Forsitan S. Ioseph non egebat Circumcisione ad peccati expiationem, si verum est, (quod multi asseruerunt) ipsum ex utero fuisse sanctificatum: conveniebat tamen ei Circumcisio tanquam signaculum filiorum Abraham, & tanquam signaculum justitiæ. Itaque in Circumcisione nomen suum Ioseph (quod incrementum significat) accepit non fortuito, aut humana solum impositione, sed etiam instinctu & inspiratione divina. Nomina autem divino instinctu data haud inania fuerunt, ut patet in Noe, & Abraham, Isaac, Jacob, Moysè. Audi specialius.

Pars I. De Ioseph modo per aquam baptismalem, & adscribentur crescente numero eorum, qui censentur de populo Dei: ad hoc enim serviebat signaculum Circumcisionis, ut distinguerentur filii Abraham, filique Dei ab infidelibus. Forsitan S. Ioseph non egebat Circumcisione ad peccati expiationem, si verum est, (quod multi asseruerunt) ipsum ex utero fuisse sanctificatum: conveniebat tamen ei Circumcisio tanquam signaculum filiorum Abraham, & tanquam signaculum justitiæ. Itaque in Circumcisione nomen suum Ioseph (quod incrementum significat) accepit non fortuito, aut humana solum impositione, sed etiam instinctu & inspiratione divina. Nomina autem divino instinctu data haud inania fuerunt, ut patet in Noe, & Abraham, Isaac, Jacob, Moysè. Audi specialius.

Nomina divina data, peccati expiationem ob finem. Gen. 5.

1. Cur Lamech generans filium post centum octoginta duos annos vocavit eum Noe? Addit ipsa ratio: *Quia iste consolabitur nos ab operibus & laboribus manuum nostrarum in terra, cui malò dixit Dominus.* An casu hoc dictum est, & non potius divino

Dan. 7.

Dan. 12.

Psal. 131.

Dan. 7.

